

В архіві П. залишилися рукописи, присв. пед.-метод. питанням виховання віолончеліста (репертуар, інтонування, аналіз творів, вик. майстерність, сцен. поведінка тощо).

Літ.: *Михальчишин Я.* З музикою крізь життя. — Л., 1992; *Людкевич С.* Дослідження, статті, рецензії, виступи / Ред., перекл, вступ. ст. та прим. *З. Штундер.* — Л., 2000. — Т. 2; Сторінки історії Львівської державної музичної академії ім. М. В. Лисенка. — Л., 2003; *Жук Г.* Віолончельна творчість В. Барвінського в контексті розвитку жанру в українській музиці першої половини ХХ століття: Автореф. ...канд. мист.-ва. — Л., 2006; *Зав'ялова О.* Віолончель у камерно-ансамблевій культурі України. — К., 2009; *Сімонович Р.* Вечір камерної музики // Діло (Львів). — 1936. — Ч. 256; *Барвінський В.* Вечір камерної музики // Укр. музика. — 1937. — Берез.; *М. Ч.* Концерт до 100-річчя "Русалки Дністрової" 18 квітня 1937 // Нива. — 1937. — Трав.; *Ант. Руд.* [Рудницький А.] Вечір камерної музики // Діло. — 1937. — Ч. 29; *Савицька Л.* З історії камерного виконавства // Музика. — 1980. — № 5. *Булка Ю.* Музична культура Західної України // ІУМ. — К., 1992. — Т. 4; *Кияновська Л.* Лицар віолончелі // Неділя. — 1995. — 14 квіт.; *Яросевич Л.* То була насправді особлива людина. Спогади // Просвіта. — 1997. — Ч. 1. — 4 січ.

М. Загайкевич

ПЮРА Вільям (Василь, William Pura; 1948, м. Вінніпег, Канада) — композитор, художник укр. походження. Студіював образотв. мистецтво в Манітобському ун-ті (бакалавр мистецтва), ун-ті Торонто (майстер мистецтв). Водночас вдосконалював майстерність гри на фортепіано, вивчав муз. теорію і композицію. Повернувся до Вінніпегу, де викладав в ун-ті. Заснував організацію IZMusic, осн. завданням якої було виконання творів сучас. композиторів. Співзасновник і президент Асоціації композиторів Манітоби (Manitoba Composers Association). Представник авангардизму, його комп. стилю властивий синтез пізньюромант. муз. лексик з прийомами контрапунктичного письма, чіткістю структурної побудови. Прем'єри деяких творів П. відбулися в Києві.

Тв.: для орк. — Пасакалія (1980), Sequences (1982); кам.-інстр. твори: для скр. і фп. — "Blas Water" (1986), "My Dear Mother" (1987); для скр. соло — Соната (1984); Сюїта для фл. і фагота (1981); для фл. — "Prime" (1985); для фл., клар., скр., влч. і фп. — "Rain Dances" (1992); для фп. — Пасакалія (1980), "Sequences" (1982), "The Statue's Desire" (1985—1988), соната "NorthWest" (1990), Балада (1993), для 2-х фп. — Suite (1983); тв. для акут. інстр. з електрон. стрічкою — "Collage in Verticals", "Prairie Study".

Літ.: *Жук Л.* Фортепіанні твори композиторів українського походження в Канаді і США: Дис. ... доктора філософії з музикології. — Мюнхен, 2007; *Карась Г.* Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття. — Ів.-Франківськ, 2012.

Г. Карась

ПЮРКО (П'юрко) Богдан (4.07.1906, м. Немирів, тепер Вінн. обл. — 23.10.1953, м. Детройт, США) — диригент, піаніст, педагог. Закін. Самбірську (тепер Львів. обл.) гімназію і муз.

школу. Перші уроки гри на фортепіано брав у А. Рудницького. Навч. у ВМІ (кл. фп. В. Барвінського, диригування — А. Рудницького). Закін. Празьку конс. (1930, кл. композиції Я. Кржички). Працював корепетитором Київ. оперн. т-ру (1930—1932), диригентом Укр. акад. хору в Празі (1930), "Дрогобицького Бояна" (1932—39, 1942—44), диригентом і викладачем фп. Дрогобицької філії ВМІ (1933—1939, 1942—1944); хормейстером і диригентом Прикарп. т-ру в Дрогобичі (1942—44, дир. і реж. Й. Стадник). На 1-у Крайовому конкурсі хорів "Боянів" у Львові "Дрогобицький Боян" п/к П. отримав 1-у премію (1942). 1945 емігрував до Німеччини, у таборі для переміщених осіб Карлсфельд створив "Укр. оперний ансамбль" (1946—49), до якого входили співаки-солісти Л. Горн, М. Горохів, І. Зайферт, К. Задорожна та І. Задорожний, М. Кондрацький, В. Кучер, В. Ляшкевич, М. Мінський, Н. Носенко, Т. Піддубна, Л. Рейнарович, І. Рудавський, І. Уманців, С. Хвиля та О. Шишацька. У репертуарі були опери "Ноктюрн" М. Лисенка, "Севільський цирюльник" Дж. Россіні, "Мадам Баттерфляй", "Тоска" Дж. Пуччіні, "Паяци" Р. Леонкавалло, оперета "Циганський барон" Й. Штрауса. За час своєї роботи Ансамбль дав 197 вистав, кілька десятків концертів для 120 тис. глядачів. У листоп. 1947 за контрактом з нім. конц. агенцією Гофмайстера колектив об'їхав кілька нім. міст. Із осн. складу було створено ансамбль укр. опер. співаків "Дума" у складі: І. Зайферт, Ф. Носенко, Л. Черних, В. Хмара. У супроводі П. вони представляли різноманіт. програми з укр. пісень народних в обробках М. Лисенка, В. Барвінського, С. Людкевича, Л. Ревуцького, Д. Січинського, К. Стеценка, арії з названих опер. П. був учасником установчих зборів 1-о профес. Об'єднання укр. музик діаспори [ОУМ, створене 25—26 квіт. 1946 у таборі для переміщених осіб у Карлсфельді (Німеччина)].

1950 переїхав до США, де диригував хорами й оркестрами в Детройті. Спільно з Детройт. симф. оркестром організував концерт укр. симф. музики (1 лют. 1953), де прозвучали Увертюра до опери "Тарас Бульба" М. Лисенка — Л. Ревуцького, поема "Україна" П. Печеніги-Углицького, Концерт для фп. з орк. В. Косенка, "Диптих" для струн. орк. В. Витвицького, 2-а й 3-я ч. Симфонії № 2 Л. Ревуцького, "Гуцульський танець" Б. Лятошинського з опери "Золотий обруч". У Детройті організував укр. Муз. школу, керував Детройт. симф. орк.

Літ. тв.: Актуальна справа [про заснування укр. філармонії у Львові] // Укр. музика. — 1937. — № 9.

Арх. джерела: Центральний держ. архів у Празі. Ф. 1484 (UM), картон № 81, інв. № 964/2 [Шевченкові торжества у різних землях — запрошення, програми. Прага 1922—44].

Тв.: Allegro для струн. орк. (Прага, 1930); патріот. пісні для сол. хору (Краків, 1940).

Літ.: Рудницький А. Українська музика: Істор.-крит. огляд. — Мюнхен, 1963; Його ж. Пам'яті Богдана Пюрка: [Некролог] // Свобода (США). — 1953. — 13 листоп., передрук: Рудницький А. Про музику і музик. — Нью Йорк; Париж; Сідней; Торонто. —

Б. Пюрко

ПЯСЕЦЬКА-ПРОЦИШИН

О. Пясецька

1980; *Зубаль Я.* Богдан П'юрко // Дрогобиччина — земля Івана Франка: Зб. географ., істор. та етногр.-побут. і мемуар. мат.-лів. — Нью-Йорк та ін., 1973; Бойківщина: Краєзнавчий зб. — Нью-Йорк; Торонто, 1980; Українські хори і солісти в Мюнхені: Зб. з культурного життя українців у Мюнхені, присвячено 25-літтю існування екзархії українців-католиків і 40-літтю УАПЦ та ЦПУЕН в Зах. Німеччині — *Ukrainische Chöre und die Solisten in München* / Зібрав і опрацював *Д. Білий*. — Мюнхен, 1945—1985; *Булка Ю.* Музична культура Західної України // ІУМ. — К., 1992. — Т. 4; *Григоріїв Ю.* Український оперовий ансамбль в Німеччині під музичним керівництвом Богдана П'юрка // Наш театр: Книга діячів укр. театр. мистецтва: 1915—1991. — Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1992. — Т. 2; *Климишин М.* В поході до волі. Спомини // Микола Климишин. — Кліфтон, Нью-Джерсі, [б. р.]. — Т. 2; Миттенвальд (1946—1951): 3 нагоди 50-ліття Таборів Українських Біженців в Миттенвальді, Німеччина / Редкол.: *П. Рогатинський* та ін. — Воррен-Мічиган, 2001; *Карась Г.* Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття. — Ів.-Франківськ, 2012; *Витвицький В.* Симфонічний концерт у Детройті // Свобода. — 1953. — 10 лют.; *Нестерович В.* Проф. Б. П'юрко [Некролог] // Там само. — 1953. — 29 жовт.; *А. Р.* Похорони бл. П. Богдана П'юрка // Там само. — 1953. — 3 листоп.; *Statní konservator hudby v Praze.* Vyroční zpráva za rok 1929—1930. — Praha, 1930.

Г. Карась

ПЯСЕЦЬКА-ПРОЦИШИН Олександра Олексіївна (2.09.1909, с. Старе Хоросно, тепер Львів. обл. — 12.05.1998, м. Львів) — піаністка, педагог. З родини канцлера консисторії митроп. Андрея Шептицького. Від 1915 мешкала у Львові, з 6-річного віку навч. гри на *фортепіано* у ВМІ: спочатку в кл. *М. Криницької*, згодом — *В. Барвінського*. Після закінчення Ін-ту — концертмейстер у кл. вокалу *О. Бандрівської*. 1937—39 разом із чоловіком О. Процишиним за громад.-політ. діяльність перебувала в концтаборі Береза Картузька. Після звільнення працювала в Укр. муз. школі (в кл. *Л. Улуханової*). 1945 брала участь в організації Львів. ССМШ та ДМШ № 1 (тепер ім. А. Кос-Анатольського), де працювала викладачкою фп., завучем муз. дисциплін. Поміж учнів — *М. Крушельницька*, М. Пиріжок, Ю. Хурдєєва, С. Волобуєва, Я. Драбина, Н. Близнюк, А. Пушкар-Задерацька, Л. Хмельницька, Л. Мисюк, Л. Кос, Ю. Ладигенський, *М. Попіль* та ін.

Літ.: Слово про вчительку. Спогади, листи. — Л., 2002.

А. Терещенко

П'ЯСЕЦЬКИЙ Семен (серед. — 2-а пол. 18 ст., сс. Кукизів, Туринці, тепер Жовківського р-ну Львів. обл.) — піснетворець, священник. В. Щурат на основі старов. метрик із Жовківщини припускав, що П. жив у сс. Кукизові, Туринцях. Можливо, його родичем був апостольський протонотарій і синодальний екзаменатор О. П'ясецький — видавець та автор 2-мовної пісні (укр. і польсь.) на честь чудотворного розп'яття Ісуса Христа в с. Туринцях. Збереглася одна *пісня* П., що користувалася популярністю в 2-й пол. 18 ст. ("Предстателницу Варвару").

Тв.: пісня "Предстателницу Варвару".

Літ.: Богогласник. — Почаїв, 1790—1791; *Медведик Ю.* Українська духовна пісня XVII—XVIII століть. — Л., 2006; *Свенціцький І.* Бібліографічний курйоз // ЗНТШ. — Л., 1907. — Т. LXXIX (Misc.); Українські письменники: Біо-бібліогр. словник: У 5 т. — Т. 1: Давня українська література (XI—XVIII ст.) / Уклад *Л. Махновець*. — К., 1960; *Щеглова С.* "Богогласник": историко-литературное исследование. — К., 1918; *Щурат В.* Із студій над Почаївським Богогласником: квестії авторства і часу повстання деяких пісень. — Л., 1908; *Prawdz[iwy] Wizerunek Zbawiciela Chrystusa Pana w Turynieckim Obrazie Cudami y łaskami słynącego. Pieśń Panu Jezusie w Turynieckim Obrazie Cudami y łaskami słynącym od XX Misjonarzom Ruskim Dyalektem wydana [...] 1767.*

Ю. Медведик

ПЯСКОВСЬКИЙ Ігор Болеславович (15.12.1946, м. Відень, Австрія — 1.07.2012, Київ) — музикознавець, педагог. Канд. мист-ва (1975). Доктор мист-ва (1990). Професор (1997). Закін. теорет. відділ Київ ССМШ (1965, кл. *О. Андреевої*, *Т. Бондаренко*), Київ. конс. (1970, кл. *Ф. Аєрової*, факультатив. кл. композиції *І. Іщенка*), аспірантуру там само (1973, кер. *Ф. Аєрова*). Від 1971 працював у Рівн. пед. ін-ті, з 1973 — у Київ. конс. на кафедрі теорії музики, з 2009 — зав. кафедри теорії музики НМАУ.

Осн. напрямки пед. діяльності П. — розробка й викладання курсів на кафедрі теорії музики (для студентів, магістрів, аспірантів) "*Поліфонія*", "Комп'ют. аналіз муз. текстів", підготовка фахівців у галузі сучас. теорії музики, комп'ютер. аналізу музики. Учні П. працюють в Україні, Вел. Британії, В'єтнамі, Йорданії (*А. Загайкевич*, М. Адолах, О. Супрун, *Є. Морева*, Т. Тучинська та ін.).

П. — автор монографії "Логіка музичного мислення", підручників із поліфонії, багатьох статей, співавтор 4-томного підручника з історії укр. музики для вишів. Коло наук. інтересів спершу включало дослідження логіки сучас. композиції, мислення музичного, аналіз укр. фольклору, а із серед. 1990-х — стародав. і сучас. поліфонії. Пізніше наук. творчість П. була пов'язана з комп'ютер. моделюванням у муз. творчості й штучним інтелектом. Запровадив статист. методи й методи моделювання у вітчизн. муз. науці, які використовував у навч. курсах із комп'ют. аналізу музики, *гармонії*, поліфонії. У підручнику поліфонії для вишів запропонував нові статист. і структурні підходи в аналізі поліф. технік, бази даних поліф. прийомів творів різних епох. П. створив потужну наук.-теор. школу, підготував кількох кандидатів та докторів мист-ва.

Муз. творчість П. не численна; кожна композиція позначена логікою і виваженістю худож. думки, переконливістю розгортання *форми*, тяжінням до поліф. структур, іноді епатажного експерименту.

Тв.: опера — "Пригоди Йона Тихого" ("Приключення Йона Тихого") за Ст. Лемом; Струн. квартет, Соната для флейти з фп. (вид. 1973), для фп. — цикл "Фуги й постлюдії", "Три фрактала (Море.